

บทที่ 2

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับการซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้า

2.1 อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

2.1.1 ความหมายของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (ECONOMIC CRIMES) มีความหมายที่แน่นอนเกี่ยวกับอาชญากรรมทางธุรกิจ (BUSINESS CRIMES) และอาชญากรรมทางการค้า (COMMERCIAL CRIMES) อันเป็นความผิดที่ต่างประเทศเรียกตามลักษณะของประเภทและผู้กระทำผิดว่า "White Collar Crimes" มีความหมายว่า ความผิดที่กระทำโดยผู้ที่มีชื่อเสียงอันประณีตชาวสะอาด ¹

ในต่างประเทศ นักอาชญาวิทยา ได้แก่ ศาสตราจารย์ EDWIN H. SUTHERLAND ได้ให้ความหมายของคำว่า "อาชญากรรมทางธุรกิจ" หรือ "WHITE COLLAR CRIME" ไว้ว่า หมายรวมถึง "การกระทำผิดโดยบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่มีเกียรติยศชื่อเสียงมีสถานภาพสูงในทางสังคม และใช้วิถีทางของอาชีพทางธุรกิจกระทำความผิดต่อกฎหมายบ้านเมือง ²

นอกจากนี้ U.S. CHAMBER OF COMMERCE ได้ให้นิยามของความผิดทางเศรษฐกิจหรือที่เรียกว่า "White Collar Crimes" ไว้ว่าเป็น "การกระทำที่มีลักษณะใช้มายาใช้อุบายหลอกลวงและการปกปิดอำพรางและไม่พึงพาการใช้กำลังประทุษร้าย ความรุนแรง

¹ บัญญัติ วิสุทธิมรรค, "อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ," วารสารอัยการ 13 (มิถุนายน, 2533), : 11.

² Edwin H. Sutherland, White Collar Crimes, (New York : Holt, Rinehart and Winston, 1961), pp. 9 - 10.

และการชู้แซ่ญ ซึ่งอาจกระทำโดยบุคคลเดียวกันหรือหลายคน ซึ่งร่วมกันคบคิดอุบายและวางแผนมาอย่างดีแล้ว โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ได้มาซึ่ง เงิน ทรัพย์สิน หรือบริการต่าง ๆ โดยไม่ต้องชำระเงินหรือค่าบริการต่าง ๆ เพื่อสร้างความมั่นคงให้แก่ธุรกิจหรือผลประโยชน์ส่วนตัว และโดยปกติจะหมายถึงความคิดที่ได้กระทำโดยบุคคลที่มีอำนาจทั้งทางธุรกิจและราชการ และการกระทำที่ไร้จริยธรรมของบุคคลในองค์กรต่าง ๆ ³

ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่จัดว่าต่างกับอาชญากรรมธรรมดา (Street Crime) คือ

1) อาชญากรรมทางเศรษฐกิจนี้ ความรู้สึกเป็นปฏิกิริยาของประชาชนในระยะเริ่มแรกจะมีน้อยกว่าอาชญากรรมธรรมดา เพราะความสูญเสียหรือความเสียหายที่เกิดขึ้นเป็นลักษณะของการเฉยชานอกไป จะไม่เห็นภาพพจน์ของความน่าหวาดเสียว น่าหวาดกลัว จากอาชญากรรมประเภทนี้ เพราะสิ่งซึ่งเห็นนั้นมักจะถูกปกปิดไว้ในระยะเริ่มแรก

2) รูปแบบของการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจนี้ มักจะเป็นรูปแบบขององค์การอาชญากรรม องค์การอาชญากรรมนี้ ภาษาต่างประเทศใช้คำว่า Organize Crime ความหมายก็คือว่าเป็นการทำงานของอาชญากรที่มีระบบ อาจจะมีหลายคนก็ได้ แบ่งงานแบ่งหน้าที่กันกระทำ มีการควบคุมกันอย่างเป็นสัดส่วน และร้ายที่สุดก็คือ อาจจะมีนักกฎหมาย ซึ่งมีความเชี่ยวชาญเป็นผู้คอยแก้ต่างหรือว่าต่างให้ด้วย องค์การอาชญากรรมนี้ออกมาในรูปแบบต่าง ๆ

³ Magaret Kenda, Crime Prevention Manual for Business Owners and Managers, 1st Printing N.Y. U.S.A.

ที่เรามักจะพบเห็นกันในข่าวคราว เช่น พวกมาเฟียต่าง ๆ ก็จัดว่าเป็นส่วนขององค์กรอาชญากรรมเหมือนกัน 4

สำหรับในประเทศไทยมีคำกล่าวของบรรดาผู้รู้ได้ให้ความหมายของคำว่า อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ ไว้เป็นแนวทางคือ

ดร.จิรนิติ หะวานนท์ ได้ให้นิยามความหมายของคำว่า "อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ" ว่าอาชญากรรมทางเศรษฐกิจคือ การกระทำอันละเมิดต่อกฎหมายที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเศรษฐกิจของประเทศ 5

คุณคณิน บุญสุวรรณ เคยให้คำจำกัดความอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ว่า เป็นการกระทำใด ๆ ก็ตามที่ทำลายเศรษฐกิจหรือเป็นผลเสียหาย อย่างร้ายแรงต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไม่ว่าการกระทำนั้นผิดกฎหมายหรือไม่ จะมีเจตนาหรือไม่ หรือมีกฎหมายบัญญัติห้ามไว้หรือไม่ก็ตาม

ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ แบ่งได้เป็น

1. สิ่งเกิดได้ยาก
2. ใช้เทคนิคสูง ยากต่อการจับกุม

4 วีระพงษ์ บุญธนาส, เอกสารในการสัมมนาเรื่องอาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับความอยู่รอดของชาติ โดยสมาคมนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 22 สิงหาคม 2530, หน้า 1 - 2.

5 วีระพงษ์ บุญธนาส, รายงานสรุปการประชุมปฏิบัติการวิจัย โครงการ 1.1 ขอบเขตและความหมายของอาชญากรรมทางธุรกิจ คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 15 ธันวาคม 2530, หน้า 6.

3. ไม่มีภาพพจน์ที่เขย่าขวัญ
4. ไม่สร้างความโกรธแค้นให้กับผู้พบเห็น
5. ได้รับความตอบแทนสูง
6. มีความเป็นอยู่ที่ดีกว่าบุคคลทั่วไป
7. อารมณ์และปกปิดการกระทำความคิด
8. ในบางครั้งมีการกระทำโดยร่วมกันเป็นคณะ
9. ในบางครั้งมีนักกฎหมายคอยแนะนำและคอยแก้คดีให้
10. ในบางครั้งมีอิทธิพลหนุนหลังอยู่ ⁶

จากคำกล่าวของท่านผู้รู้เกี่ยวกับอาชญากรรมลักษณะนี้สามารถสรุปความหมายและลักษณะของอาชญากรรมทางธุรกิจได้ว่า อาชญากรรมทางธุรกิจ คือ การกระทำความคิดต่อกฎหมายซึ่งมีผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความมั่นคงของประเทศ โดยมีได้จำกัดเฉพาะความคิดตามกฎหมายอาญา เท่านั้น ผู้กระทำความผิดดังกล่าวมักจะเป็นผู้ที่มีสถานภาพทางสังคมมีตำแหน่งหน้าที่การงานและความรู้ ⁷

นอกจากนี้พิจารณาจากบทสรุปของนักนิติศาสตร์อันสามารถของวงการกฎหมายไทยจะเห็นลักษณะความผิดประเภทนี้ได้อย่างครบถ้วนคือ ⁸

⁶ จารักษ์ แสงทวีป, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจในเทคนิคและแนวทางป้องกัน การฟ้องปลอมแปลงในทางธุรกิจการค้าและการพาณิชย์, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทธรรมนิติการบัญชีและภาษีอากร จำกัด), หน้า 13 - 14.

⁷ วีระพงษ์ บุญธนาส, รายงานสรุปการประชุมปฏิบัติการวิจัย โครงการ 1.1 ขอบเขตและความหมายของอาชญากรรมทางธุรกิจ, หน้า 7.

⁸ บัญญัติ วิสุทธีมรรค, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ, หน้า 14.

1. เป็นความคิดที่ไม่ใช่ความรุนแรง ไม่ใช่กำลังทำร้าย ไม่ใช่อาวุธ ไม่ใช่ การข่มขู่ ไม่ใช่วิธีที่ประ เจริญหน้า เหมือนความคิดฐานปล้นฆ่า
2. ใช้อุบายยักย้ายถ่าย เททรัพย์สินเงินทองของผู้อื่นรวมทั้งนายจ้าง ห้างร้าน องค์ การรัฐวิสาหกิจ และส่วนราชการ มีทั้งความคิดพวกลัก ยักยอก หลอกหลวง ต้มตุ๋น มักจะกระทำ ร่วมกันหลายคนด้วยวิธีการที่ได้ศึกษาและวางแผนกันมาก่อนแล้ว
3. ลักษณะของความคิดนี้ เกือบจะกล่าวได้ว่า เพื่อประสงค์ต่อความมั่นคงทาง ธุรกิจการค้า การหารายได้ การประกอบกิจการอันกระทบถึงความปลอดภัยของประชาชนและ มักเกี่ยวพันถึงบุคคลในราชการด้วย และบ้านเมืองต้องเสียเงินมากมายในการปราบปรามรวมทั้ง การติดตามความเคลื่อนไหว และจับกุมไปปีละมาก ๆ

การประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ จึงเป็นการก่ออาชญากรรมที่ใช้ความรู้และ เทคนิคสูง ใช้ความชำนาญหรือก่อความคิดในวิชาชีพของตน สำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจเองแล้ว ก็ คงจะต้องยอมรับว่า มีความยากลำบากมากในการที่จะสอบสวนเอาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ เพราะเจ้าหน้าที่ตำรวจไม่มีความรู้ในแต่ละวงการละเอียดนัก และยิ่งผู้กระทำความคิดที่มีความ เฉลียวฉลาดก็ย่อมจะมีวิธีพลิกแพลง เพื่อปกปิดซ่อนเร้นความคิด ซึ่งทำให้การสอบสวนจับกุม ยากยิ่งขึ้นไปอีก

2.1.2. ความเป็นมาของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ในทศวรรษ 1930 ได้เกิดภาวะเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงทั่วโลก อาชญากรรมทางเศรษฐกิจได้ถือกำเนิดขึ้นในระยะนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเทศสหรัฐอเมริกา อาชญากรรมดังกล่าวเกิดขึ้นในหลายรูปแบบ เช่น การปลอมแปลงเอกสาร เงินตรา การฉ้อฉล ซึ่งนำความสูญเสียทางโครงสร้างเศรษฐกิจมายังประเทศสหรัฐอเมริกามากมาย

ส่วนในประเทศไทยแม้ว่าคำว่า "อาชญากรรมทางเศรษฐกิจ" จะเพิ่งพบเห็นเมื่อไม่นานมานี้ แต่ความจริงแล้วประเทศไทยเริ่มรู้จักความหมายของอาชญากรรมแบบนี้มาตั้งแต่สมัยรัชกาลที่ 3 หากแต่รู้จักกันในนามของความผิดที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ดังจะเห็นได้จากบทบัญญัติของกฎหมายตราสามดวงที่บัญญัติห้ามการซื้อขายสินค้าบางประเภท ตลอดจนควบคุมการซื้อขายสินค้าบางประเภท เช่น ข้าว นอกจากนี้จะปรากฏในกฎหมายตราสามดวงแล้วยังมีพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่บัญญัติใช้ในเวลาต่อมา ส่วนแต่มีความมุ่งหมายที่จะควบคุมความผิดที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ ต่อมาเมื่อสภาพสังคมขยายตัวขึ้น การดำเนินธุรกิจเริ่มมีความซับซ้อน และการติดต่อค้าขายเป็นไปในลักษณะประเทศต่อประเทศมากขึ้นความผิดประเภทนี้จึงมาปรากฏอย่างชัดเจนและก่อให้เกิดผลกระทบต่อเศรษฐกิจของประเทศ⁹

2.1.3 ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ

ลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ (White - Collar Criminal) ก็คือบุคคลที่ก่ออาชญากรรมทางเศรษฐกิจ หรือที่เรามักจะได้ยินเรียกกันว่า โจรเศรษฐกิจนั่นเอง บุคคลประเภทนี้มิใช่เป็นบุคคลประเภทโหดเหี้ยม พอที่จะทำร้ายหรือฆ่าคนได้ เหมือนกับอาชญากรรมธรรมดา แต่เป็นบุคคลที่ใช้ปัญญาในการเอาเปรียบผู้อื่น คือใช้ปัญญาแทนใช้กำลัง¹⁰

⁹ จรัสศรี จรียากุล, "มาตรการทางกฎหมายเพื่อป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมบัตรเครดิต," (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาคศึกษานิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532), หน้า 12.

¹⁰ จารักษ์ แสงทวีป, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจในเทคนิคและแนวทางป้องกันการฉ้อโกง พลอมแปลงในทางธุรกิจการค้าและการพาณิชย์, หน้า 15.

นักอาชญาวิทยาท่านหนึ่งคือ ท่าน RECKLESS ได้อธิบายลักษณะของอาชญากรรมทางเศรษฐกิจไว้ว่าบุคคลใดก็ตามที่ประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจ มักจะมีลักษณะที่พบเห็นดังต่อไปนี้ 11

1. มักจะเป็นบุคคลที่มีภูมิหลังดีกว่า มีความเฉลียวฉลาดกว่าอาชญากรรมธรรมดา เป็นผู้มีบุคลิกภูมิฐาน หรือสร้างความเชื่อได้ง่าย เรามักจะมองอาชญากรรมทางเศรษฐกิจว่าเป็นผู้ที่แต่งกายเรียบร้อย White Collar หมายความว่า แต่งตัวด้วยเสื้อผ้าสะอาด อาจจะได้สูทผูกไท ซึ่งต่างจากคำว่า Blue Collar Crime ซึ่งในประเทศอังกฤษ หมายถึง อาชญากรรมที่กระทำลงโดยบุคคลธรรมดาเพราะกรรมกรในสมัยก่อนของอังกฤษ มักจะสวมเสื้อผ้าสีน้ำเงิน นี่คือการศัพท์ที่มาของคำ ๆ นี้
2. เป็นอาชญากรที่ใช้เทคนิคที่มีประสิทธิภาพสูง และเป็นบุคคลที่เมื่อกระทำผิดแล้วยากต่อการสืบสวน
3. อาชญากรรมที่อาชญากรประเภทนี้กระทำลงนั้น มักจะไม่เขย่าขวัญประชาชนในระยะเริ่มแรกคือ ไม่มีภาพหวาดเสียวปรากฏแก่สายตาประชาชนนั่นเอง และไม่สร้างความโกรธแค้นให้กับสังคมด้วย แต่ในระยะผลสุดท้ายของความผิดแล้วความเสียหายจะเกิดขึ้นอย่างมหาศาล ความโกรธแค้นในระยะหลังอาจจะมีได้แต่ในระยะแรกนั้นสังคมไม่มีปฏิกิริยาต่อต้านกับอาชญากรรมประเภทนี้มากนัก
4. มีวิธีเปลี่ยนแปลงผลของความคิดหรือปิดบังความคิดของตน

11 วีระพงษ์ บุญธนาส, รายงานสรุปการประชุมปฏิบัติการวิจัย โครงการ 1.1 ขอบเขตและความหมายของอาชญากรรมทางธุรกิจ , หน้า 11.

5. อาชญากรรมประเภทนี้ ผู้ที่ประกอบอาชญากรรมนี้มักได้รับผลตอบแทนสูง และที่ร้ายที่สุดคือ มักมีชีวิตอยู่ท่ามกลางประชาชนคนดีทั้งหลายทั่ว ๆ ไปที่เป็นนักธุรกิจหรือประชาชน และมักจะทิ้งหลักฐานในการสืบจับหรือในการจับตัวได้น้อย

2.2 การซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้า

2.2.1 กำเนิดและวิวัฒนาการของการซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้า

ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า เป็นแหล่งหรือศูนย์กลางการค้าขายที่มีผู้ซื้อขายมาทำการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าที่จะส่งมอบในอนาคต สินค้าที่ซื้อขายกันนั้นจะมีทั้งสินค้าเกษตรกรรมและพวกโลหะต่าง ๆ เช่น ข้าวโพด ถั่วเหลือง น้ำมันปาล์ม ตะกั่ว ทองคำ ดีบุก เป็นต้น

ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าได้กำเนิดมาเป็นเวลาหลายศตวรรษแล้ว ตลาดได้ถูกดัดแปลงมาจากตลาดในสมัยกรีกและโรมัน ซึ่งในสมัยนั้นได้มีการกำหนดเวลาและสถานที่สำหรับการซื้อขายที่แน่นอนการซื้อขายในสมัยก่อนนั้นเป็นการแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน ในบางครั้งก็มีการแลกเปลี่ยนเงินตราและมีการทำสัญญาซื้อขายล่วงหน้า สถานที่ซื้อขายแห่งแรกได้เกิดขึ้นที่เมืองอาร์กร่า ในกรุงเอเธนส์ แต่ภายหลังได้กลายเป็นศูนย์กลางทางการเมืองและทางการค้าทางทะเล ต่อมาจึงได้ใช้เมืองโรมันในกรุงโรม เป็นตลาดร่วมในสมัยที่จักรวรรดิโรมันเรืองอำนาจ ได้เกิดมีตลาดขึ้น 19 แห่ง และเรียกชื่อในภาษาโรมันว่า "โรฟรา เวนคาเรีย" ซึ่งหมายถึง "ตลาดซื้อขายสินค้า"

เมื่อจักรวรรดิโรมันได้ถูกโค่นล้มลง หลักการต่าง ๆ ของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ได้ถูกนำมาใช้ในปี ค.ศ. 1100 แต่ได้ดัดแปลงมาในรูปของตลาดนัด ด้วยความร่วมมือของพวกเขาพ่อค้าช่างหัตถกรรม และเจ้าหน้าที่ของทางราชการ พ่อค้าเหล่านี้ถูกเรียกว่า "นักเผชิญโชค" ได้เดินทางจากเมืองหนึ่งไปอีกเมืองหนึ่ง เพื่อจัดตั้งและส่งเสริมให้มีตลาดนัดขึ้น

ตลาดนัดนี้ได้ถูกเผยแพร่เข้าไปในประเทศอังกฤษ โดยจัดให้มีตลาดนัดรวมระหว่าง พ่อค้าของกรุงลอนดอนและกรุงเพรมมิ่ง ต่อมาได้ขยายออกไปถึงประเทศสเปน และฝรั่งเศส ในปี ค.ศ. 1215 ได้แต่งตั้งกฎหมายขึ้นเพื่อควบคุมการค้าเนื้องานของตลาดนัดขึ้น ที่เมือง แมคนาคาคาร์ ประเทศอังกฤษ ในสมัยศตวรรษที่ 13 การซื้อขายที่ตลาดนัดส่วนใหญ่เป็นการซื้อขายแบบปัจจุบันมีการส่งมอบสินค้ากันทันที แต่การซื้อขายแบบล่วงหน้าก็ได้เริ่มต้นเมื่ออยู่ประปราย โดยมีการกำหนดคุณภาพของสินค้าที่จะซื้อขายกันล่วงหน้า

ในสมัยศตวรรษที่ 18 ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าได้กำเนิดขึ้น โดยถือเอาหลักการตามตลาดนัดในประเทศอังกฤษมีกฎเกณฑ์และระเบียบต่าง ๆ แบบเดียวกัน ได้มีการดัดแปลงนำมาใช้ในรูปแบบของตัวสัญญาล่วงหน้า ใบเสร็จ ใบตราส่ง สัญญาค้ำประกัน ใบรอนสินค้า และในรูปแบบของตัวแลกเงิน การคมนาคมขนส่งและการติดต่อสื่อสารได้ถูกพัฒนาให้เจริญขึ้น ความสำคัญของตลาดนัดได้เสื่อมค่าลง ตลอดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าแบบทันสมัยได้เกิดขึ้นในหลายประเทศทั่วโลก ทวิยุโรปตลาดเหล่านี้ได้ถูกเรียกชื่อต่าง ๆ กันเช่น "โรบส" "โรบเอส" "บิวเออ" และในภาษาสเปนเรียกว่า "โรบซ่า" ชื่อเหล่านี้มาจากนามสกุลของเจ้าของโรงเตี๊ยมในสมัยศตวรรษที่ 18 ที่ชื่อว่า "วานเตอร์ บิวเออ" ซึ่งเป็นผู้ทำในสมัยก่อนได้ใช้โรงเตี๊ยมของเขาเป็นที่นัดพบซื้อขายสินค้ากัน โรงเตี๊ยมนี้อยู่ในประเทศเบลเยียมในกรุงบรูซ ในสมัยต้นตลาดได้ถูกจัดไว้ที่กลางแจ้งและตามสี่แยกมุมเมือง ต่อมาได้มีขึ้นตามร้านกาแฟและโรงเตี๊ยม ภายหลังจึงจัดตั้งเป็นตลาดแบบถาวร

การวิวัฒนาการของโรบสหรือตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ไม่ได้ถูกจำกัดอยู่เพียงในประเทศอังกฤษและทวียุโรปเท่านั้น ขณะเดียวกันตลาดแบบเดียวกันนี้ได้จัดตั้งในประเทศญี่ปุ่นและอเมริกา ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ในประเทศญี่ปุ่นได้เริ่มเกิดขึ้นใน ค.ศ. 1700 ด้วยการซื้อขายข้าวด้วยเงินสดและส่งมอบสินค้าทันที ซึ่งเป็นที่นิยมกันมากในประเทศญี่ปุ่นและต่อมาได้พัฒนาเป็นตลาดซื้อขายข้าวล่วงหน้าขึ้นในปี ค.ศ. 1730 อย่างถูกกฎหมายและเป็นตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าแห่งแรกของโลก คือ ตลาดซื้อขายล่วงหน้าโรซาก้า ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นในปี ค.ศ. 1730 ที่อาเอะโรดจิมะ เมืองโรซาก้า ประเทศญี่ปุ่น

ในสมัยนั้นประเทศญี่ปุ่นปกครองประเทศด้วยระบบโชกุน รัฐบาลญี่ปุ่นเป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งตลาดนี้ขึ้นมาโดยได้รับการสนับสนุนจากกระทรวงเกษตร ป่าไม้ และประมง การที่รัฐบาลญี่ปุ่นได้ทำการจัดตั้งตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า หรือเรียกกันสั้น ๆ ว่า ตลาดอนาคตขึ้นมา ก็เนื่องจากเห็นว่ ถ้าชาวนาที่ทำการปลูกข้าวอยู่ไม่มีสถาบันหนึ่งขึ้นมา เพื่อลดภาระการเสี่ยงอันเกิดจากการผันผวน หรือเคลื่อนไหวขึ้นลงของราคาข้าว นับตั้งแต่ฤดูกาลผลิตไปจนถึงการเริ่มต้นเก็บเกี่ยวตลอดจนการจำหน่ายออกสู่ท้องตลาดแล้ว ชาวนาจะต้องประสบกับการขาดทุน

เมื่อราคาข้าวที่เก็บเกี่ยว ได้ต่ำกว่าต้นทุนการผลิต จึงต้องการให้ชาวนาได้ทำการป้องกันการเสี่ยงโดยการ ขายล่วงหน้าไว้กับตลาดอนาคต เพราะกลัวว่า เมื่อถึงเวลาเก็บเกี่ยว ข้าวต้นทุนการผลิตจะสูงกว่าราคาจำหน่าย ซึ่งจะทำให้ได้รับการขาดทุน (ในสมัยนั้นมีพ่อค้าข้าวจะทำการซื้อขายล่วงหน้าด้วยเงินสด ทั้งในและนอกเมืองโอซาก้า) เจ้าเมืองจึงได้แต่งตั้งตัวแทนพร้อมทั้งให้มีอำนาจในการนำข้าวจากแหล่งผลิตทุกแห่งในญี่ปุ่นไป เก็บไว้ ณ ยุ้งฉางที่อำเภอโรจินะในเขตเมืองโอซาก้า ซึ่งทางฉางจะออกใบรับให้ ใบรับนี้สามารถนำมาขึ้นของได้เช่นเดียวกันกับสัญญาซื้อขายสินค้าล่วงหน้า

ดังนั้น สัญญาการซื้อขายสินค้าล่วงหน้าก็คือสัญญาที่ผู้ซื้อและผู้ขายได้ตกลงที่จะชำระเงิน และส่งมอบสินค้าซึ่งมีการกำหนดคุณภาพและปริมาณที่แน่นอนและยังได้กำหนดเวลาที่ส่งมอบสินค้า

ด้วย 12

ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าหรือตลาดอนาคตได้มีการจัดตั้งขึ้นแห่งแรกในสหรัฐอเมริกา ได้แก่ Chicago Board of Trade เมืองชิคาโก มลรัฐอิลลินอยส์ เมื่อปี ค.ศ. 1865 ซึ่งเป็นตลาดซื้อขายล่วงหน้าใหญ่ที่สุดของโลก เรียกว่า ตลาดซื้อขายล่วงหน้าชิคาโก (Chicago Board of Trade) โดยถือกำเนิดมาจากข้อเท็จจริงที่ว่าราคาสินค้าโดยเฉพาะอย่างยิ่งสินค้า

ทางเกษตรกรรมมักมีการผันแปรขึ้นลงอยู่เสมอ เกษตรกร หรือพ่อค้าคนกลางต้องรับภาระการเสี่ยงอันเนื่องมาจากการขึ้นลงของราคาสินค้านี้มาก เพื่อเป็นการกระจายภาระการเสี่ยงนี้ไปให้แก่บุคคลอื่น แนวความคิดเรื่องการจัดตั้ง ตลาดซื้อขายล่วงหน้าจึงได้กำเนิดขึ้น

ชิคาโกตั้งอยู่ทางตอนล่างของทะเลสาบใหญ่ทั้งห้าตั้งอยู่ใกล้กับแหล่งเพาะปลูกโดย เฉพาะอย่างยิ่งพวกธัญพืชที่ไร่ เป็นอาหารที่สำคัญของสหรัฐอเมริกาทำให้เมืองชิคาโกได้วิวัฒนาการขึ้นเป็นศูนย์กลางทางการค้าอย่างรวดเร็ว สภาการค้าของเมืองชิคาโก (Board of Trade of the City of Chicago) ได้รับการสถาปนาขึ้นเมื่อปี ค.ศ.1848 ด้วยสมาชิกจำนวน 82 คน เพื่อส่งเสริมการค้าของเมืองชิคาโก กำหนดมาตรฐานของข้าวสาลี เริ่มระบบการตรวจสอบคุณภาพของสินค้าและลูกค้านำมาพบปะกันเพื่อซื้อขายสินค้าได้สะดวกมากขึ้นพร้อมทั้งมีการกำหนดวันเวลาที่จะมาทำการซื้อขายกัน

การค้าพวกธัญพืชที่ไร่เป็นอาหารได้เริ่มตามลานแม่น้ำ โดยเกษตรกรที่อยู่ใกล้แม่น้ำจะบรรทุกผลิตผลไปขายให้พ่อค้าคนกลางประจำท้องถิ่น พ่อค้าคนกลางประจำท้องถิ่นจะบรรทุกต่อไปขายที่เมืองชิคาโก บรรดาเกษตรกรจะบรรทุกพืชผลประเภทข้าวโพดมาขายให้พ่อค้าคนกลางประจำท้องถิ่นในช่วงเดือนกันยายนถึงเดือนพฤศจิกายน พ่อค้าคนกลาง ผู้รับซื้อข้าวโพดจากเกษตรกรต้องเก็บพืชผลนั้นไว้เป็นเวลาประมาณ 3-4 เดือน กล่าวคือ ต้องเก็บไว้จนถึงเดือนมีนาคมหรือเดือนเมษายนเพื่อที่จะนำไปขายต่อได้ ทั้งนี้เพราะช่วงเดือนธันวาคมถึงเดือนมีนาคม เป็นฤดูหนาว ถนนหนทางและลำน้ำถูกปกคลุมไปด้วยหิมะและน้ำแข็งไม่สะดวกต่อการคมนาคม การที่พ่อค้าคนกลางต้องเก็บผลผลิตไว้เป็นระยะเวลาหลายเดือน ทำให้มีความจำเป็นที่จะต้องสร้างยุ้งฉางขนาดใหญ่ไว้เก็บพืชผลที่รับซื้อมา ซึ่งแปลว่าพ่อค้าคนกลางจะต้องเป็นผู้ที่มีเงินทุนมาก ทั้งนี้เพราะเกษตรกรที่นำพืชผลมาขายให้มักต้องการให้จ่ายเงินทันที ยิ่งไปกว่านี้ พวกนายธนาคารมักไม่ยอมให้พ่อค้าคนกลางพวกนี้กู้เงิน ทั้งนี้เพราะ พ่อค้าคนกลางเหล่านี้มีความเสี่ยงในการที่ต้องเก็บพืชผลที่รับซื้อมาจากเกษตรกรไว้เป็นเวลาสี่เดือน ซึ่งในช่วง 4 เดือนนี้ ราคาสินค้าอาจตกต่ำไปจากราคาที่รับซื้อมา หรือคุณภาพสินค้าอาจเสื่อมได้ เมื่อนายธนาคารไม่ยอมให้พ่อค้าคนกลางกู้เงิน พ่อค้าคนกลางพวกนี้จึงหาวิธีการที่จะไปทำ

สัญญาขายสินค้าในราคาที่แน่นอนกับพ่อค้าที่เมืองชิคาโก โดยระบุว่าจะส่งมอบพืชผลจริง ๆ ในช่วงเดือนเมษายน คือ หลังฤดูหนาว นี่เป็นการทำสัญญาเพื่อที่จะส่งมอบของจริงในอนาคต โดยมีการตกลงถึงราคาและคุณภาพที่แน่นอนของสินค้าไว้ล่วงหน้า สัญญาส่งมอบสินค้าล่วงหน้าฉบับแรกที่มีบันทึกไว้ในประวัติศาสตร์ได้กระทำเมื่อวันที่ 13 มีนาคม ค.ศ. 1851 เป็นสัญญาล่วงหน้าที่ตกลงว่าจะส่งมอบข้าวโพดจำนวน 3,000 บุงเซลในเดือนมิถุนายน ในราคาหนึ่งเซ็นต์ต่อบุงเซลตามราคาของที่ทำสัญญากันนั้น

ในบางกรณีพ่อค้าที่เมืองชิคาโกจะจ่ายเงินล่วงหน้าให้พ่อค้าคนกลางที่รับซื้อพืชผลจากเกษตรกรเพื่อนำเงินไปจ่ายให้เกษตรกร บางครั้งนายธนาคารอาจให้พ่อค้าคนกลางกู้เงินโดยพิจารณาจากตัวสัญญาที่ขายล่วงหน้าไป เมื่อพ่อค้าคนกลางได้รับการประกันว่าจะขายพืชผลได้ในราคาที่แน่นอน พ่อค้าคนกลางก็สามารถที่จะรับซื้อผลจากเกษตรกรในราคาที่เป็นธรรมได้มากขึ้น

เมื่อมีการทำสัญญาซื้อขายกัน ย่อมต้องมีการตราระเบียบกฎข้อบังคับตามมาด้วย เมื่อวันที่ 13 ตุลาคม ค.ศ. 1865 สภาการค้าของเมืองชิคาโก ได้ออกกฎข้อบังคับให้มีการวางเงินมัดจำเป็นจำนวนไม่ต่ำกว่า 10 % ของมูลค่าของสินค้าที่ต้องการซื้อขายจริง พร้อมทั้งมีการตกลงถึงรายละเอียดในสัญญา ออกระเบียบลงโทษสำหรับผู้ผิดต่อสัญญา เช่น ไม่ส่งมอบสินค้าตามกำหนดเวลา เป็นต้น เราสามารถถือได้ว่า วันนั้นเป็นวันกำหนดของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า จึงพอจะสรุปได้ว่า

ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าถือกำเนิดขึ้นมาจากปัญหาเรื่องการเสี่ยงต่อการขึ้นลงของราคาสินค้า ปัญหาการกักตุนสินค้า ปัญหาทางการเงินของพ่อค้าคนกลาง ตลอดจนผู้แปรรูปสินค้า กลไกของการซื้อขายล่วงหน้าได้ประกันการเสี่ยงของบุคคลเหล่านี้ ¹³

13 ทิพาภรณ์ โลกพัฒนา, การซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้า, หน้า 4 - 7.

ชนิดของสินค้าที่มีการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า

สินค้าที่มีการซื้อขายกันในตลาดล่วงหน้าต่าง ๆ ทั่วโลก พอจะจำแนกเป็นหมวดหมู่ได้
ดังนี้ 14

1. สินค้าประเภทพืชที่ใช้เป็นอาหาร เช่น ข้าวสาลี ข้าวไรต์ ข้าวบาร์เลย์
ข้าวฟ่าง
2. สินค้าประเภทพืชที่ใช้น้ำมัน เช่น ถั่วเหลือง เมล็ดฝ้าย กากอาหารถั่ว
เหลือง น้ำมันถั่วเหลือง น้ำมันมะพร้าว น้ำมันปาล์ม
3. ปศุสัตว์ต่าง ๆ เช่น วัว ควาย สุกร ไก่จวง ท้องหรือกระเพาะหมู (Pork
Belly) ไข่
4. อาหารอื่น ๆ เช่น มันฝรั่ง น้ำส้มคั้น น้ำตาล กาแฟ โรโก้
5. สินค้าประเภทเส้นใย เช่น ฝ้าย ขนแกะ
6. ผลิตภัณฑ์จากป่า เช่น ไม้อัด ไม้แผ่น
7. พวงโรหะต่าง ๆ เช่น ทอง เงิน ทองคำขาว ทองแดง
8. ผลิตภัณฑ์ปิโตรเลียม เช่น น้ำมันดิบ น้ำมันเชื้อเพลิง
9. เงินตราต่างประเทศ เช่น เงินปอนด์สเตอร์ลิงของอังกฤษ เงินดอลลาร์
แคนาดา เงินคอยส์มาร์คของเยอรมัน เงินเยนของญี่ปุ่น เงินเปโซของเม็กซิโก เงินฟรังก์
ของสวิสเซอร์แลนด์และฝรั่งเศส เงินกิลเดอร์ของฮอลันดา ตลอดจนพันธบัตรรัฐบาล

นอกจากนี้สินค้าที่จะทำการซื้อขายได้ในตลาดล่วงหน้าควรมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

1. เป็นสินค้าที่สามารถจับต้องและเปลี่ยนกันได้ สินค้าแต่ละหน่วยต้องมีลักษณะ
เหมือนกัน คือสามารถจัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ตามคุณภาพของสินค้าได้

2. อุปสงค์และอุปทานของสินค้านั้นต้องมีมากพอ
3. อุปสงค์และอุปทานของสินค้านั้นต้องไม่ถูกควบคุมโดยรัฐบาลหรือบุคคลกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง
4. อุปสงค์และอุปทานของสินค้านั้นต้องมีการผันแปรอยู่เสมอ กล่าวคือ ราคาของสินค้านั้นต้องมีการเคลื่อนไหวขึ้นลงตามฤดูกาลการผลิตสินค้านั้น หรือตามอุปสงค์ของสินค้านั้น

2.2.2 ลักษณะและโครงสร้างของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า

ลักษณะสำคัญของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าก็คือ เป็นจุดศูนย์กลางในการพบปะกันระหว่างผู้ซื้อและผู้ขาย เพื่อดำเนินการซื้อขายสินค้าโดยทำสัญญาซื้อขายเพื่อส่งมอบสินค้าจริงในอนาคต และถ้าผู้ซื้อและผู้ขายไม่ต้องการสินค้าจริงก็อาจดำเนินการซื้อหรือขายเพื่อปิดบัญชีก็ได้โดยผ่านกลไกของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้านี้ นอกจากนี้ตลาดยังเปิดโอกาสให้กับบุคคลภายนอกเข้ามาทำการซื้อขายเพื่อเก็งกำไรอีกด้วย 15

ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าโดยทั่วไปจะต้องประกอบด้วยบุคลากรและอาคารสถานที่ดังต่อไปนี้คือ 16

1. คณะกรรมการบริหาร

ในประเทศสหรัฐอเมริกาคณะกรรมการบริหารตลาด สมาชิกทั่วไปทั้งหมดเป็นผู้ทำการเลือกตั้ง กรรมการแต่ละคนจะอยู่ในตำแหน่งวาระละประมาณ 3 ปี หรือแล้วแต่กฎของ

15 อานาจ ชีระวนิช, "ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า," Modern Commodity Futures Trading Ffp Gerald Glop, (กรุงเทพมหานคร : ชินอักษรการพิมพ์, 2532), หน้า 5.

16 เรื่องเดียวกัน, หน้า 13.

แต่ละตลาด คณะกรรมการบริหารจะมีจำนวน 15-24 คน ในบางตลาดอาจจะมีกรรมการ 2-3 คน ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของตลาดแต่ได้รับการแต่งตั้งจากคณะกรรมการที่เป็นสมาชิก คณะกรรมการบริหารมักได้รับเลือกตั้งโดยวิธีที่เป็นประชาธิปไตยมากที่สุด ทั้งนี้เพื่อให้ได้คณะกรรมการที่เป็นตัวแทนที่แท้จริงของสมาชิก ตลาดบางแห่งจะกำหนดไว้ได้ด้วยว่า คณะกรรมการบริหารต้องมาจากบุคคลในวงการต่าง ๆ กล่าวคือ พ่อค้าผู้ประกอบการบริษัท นายหน้า ฯลฯ วงการละก็คน

หน้าที่ความรับผิดชอบที่สำคัญของคณะกรรมการบริหารตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า ตามพระราชบัญญัติการซื้อขายสินค้าล่วงหน้าของประเทศสหรัฐอเมริกาพอสรุปได้ดังนี้

1. จัดหาสถานที่เพื่อเป็นศูนย์กลางให้ผู้ซื้อและผู้ขายมาพบปะกัน เพื่อทำการประมูลราคา
2. วางระเบียบกฎเกณฑ์และมาตรฐานในการซื้อขาย เช่น กำหนดจำนวนหน่วยสัญญาซื้อขาย คุณภาพของสินค้า เวลาประมูลราคาสินค้า เวลาและสถานที่ในการรับหรือส่งมอบสินค้าในกรณีและผู้ซื้อหรือผู้ขายถือตัวสัญญาไว้จนถึงวันส่งมอบ ตลอดจนหลักการชำระเงิน
3. ทำการรวบรวมและจัดพิมพ์ข่าวสาร ตลอดจนการเคลื่อนไหวของราคาสินค้าเพื่อแจกจ่ายแก่สมาชิกและบุคคลทั่วไป
4. เป็นตัวกลางไกล่เกลี่ยข้อขัดแย้งของสมาชิก
5. ห้ามมาตรการให้ผู้ซื้อและผู้ขายปฏิบัติตามสัญญาการซื้อขาย ตลอดจนการชำระหนี้

คณะกรรมการบริหารจะแบ่งงานของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าออกเป็นแผนกต่าง ๆ แต่ละแผนกจะมีเจ้าหน้าที่ประจำรับผิดชอบ เจ้าหน้าที่เหล่านี้อาจได้รับการแต่งตั้งโดยคณะกรรมการบริหารหรือได้รับการเลือกตั้งจากสมาชิกทั่วไป โดยทั่วไปจะมีเจ้าหน้าที่รับผิดชอบงานต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ คือ

1. รับผิดชอบสถานประมูลราคา
2. รายงานเกี่ยวกับความเคลื่อนไหวของราคา

3. รับผิดชอบเกี่ยวกับธุรกิจทั่วไป
4. ทาหน้าที่ตุลาการ
5. พิจารณาคดีอุทธรณ์
6. รับผิดชอบเรื่องสมาชิกภาพ
7. ควบคุมเกี่ยวกับชนิดของสินค้าที่ทำการซื้อขายกันอยู่ และพิจารณาถึงชนิดของสินค้าใหม่ที่ต้องเปิดให้มีการซื้อขายในตลาด
8. ประชาสัมพันธ์และบริการให้การศึกษาเกี่ยวกับเรื่องตลาด

นอกจากนี้แล้วคณะกรรมการบริหารยังจะต้องจ้างเจ้าหน้าที่มาทำงานประจำของตลาด โดยปกติตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าเป็นองค์กรที่ไม่หวังกำไร รายจ่ายต่าง ๆ ของตลาดได้จากเงินค่าสมาชิก ตามสถิติปี ค.ศ. 1975 สมาชิกเสียค่าสมาชิกคนละ 600 เหรียญต่อปี

2. สมาชิกของตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า

ในประเทศสหรัฐอเมริกา สมาชิกของตลาดจำกัดอยู่เฉพาะเอกชนเท่านั้น บริษัทห้างร้านจะสมัครเป็นสมาชิกของตลาดไม่ได้ และเฉพาะผู้ที่เป็นสมาชิกของตลาดเท่านั้นที่มีสิทธิเข้าไปทำการซื้อขายในสถานประมูลราคาได้ ตลาดหลาย ๆ แห่งมีการจำกัดจำนวนสมาชิกของตลาด จำนวนสมาชิกที่จะรับเข้ามาได้ถูกกำหนด โดยบทบัญญัติของตลาด ซึ่งเปลี่ยนแปลงได้ตามความเห็นสมควรของคณะกรรมการบริหาร และเปลี่ยนแปลงได้ตามกาลเวลา เช่น Chicago Board of Trade เริ่มตั้งด้วยสมาชิกจำนวน 82 คน ต่อมาจำนวนสมาชิกได้เพิ่มเป็นสามพันกว่าคนในช่วงปี ค.ศ. 1920 ในปี ค.ศ. 1980 Chicago Board of Trade มีสมาชิก 1,402 คน

สมาชิกภาพนั้นสามารถที่จะซื้อขายกันได้ ส่วนราคาที่จะซื้อขายกันนั้นจะเป็นไปตามอุปสงค์และอุปทานของตลาด สมาชิกภาพในตลาดใหญ่ ๆ ที่มีการซื้อขายกันอย่างคึกคักมักมีราคาแพง นอกจากนี้ ราคาของสมาชิกภาพยังขึ้นอยู่กับทรัพย์สินที่ตลาดเป็นเจ้าของอยู่โดยปกติตลาด

มักเป็นเจ้าของตัวอาคารสถานที่ด้วย ในกรณีนี้สมาชิกทุกคนมีส่วนแบ่งในทรัพย์สินนี้ราคาค่าสมาชิกภาพที่ Chicago Board of Trade ตกอยู่ในช่วงระหว่าง 13,000 ถึง 14,000 เหรียญ ในปี ค.ศ. 1968 และ ค.ศ.1969 ¹⁷

สมาชิกของตลาดมักประกอบด้วยบุคคลจากหลาย ๆ อาชีพ กล่าวคือ สมาชิกนั้นจะรวมทั้งเกษตรกร ผู้แปรรูป ผู้ส่งออก ผู้นำเข้า พ่อค้า นายหน้า ตลอดจนผู้เก็งกำไร นอกจากนี้ การเลือกสมาชิกยังมีการพิจารณาถึงการกระจายตัวทางด้านภูมิศาสตร์ เช่น ถ้าเป็นสินค้าที่มีการส่งออกหรือสั่งเข้า มักมีการรวมเอาคนต่างชาติเข้าเป็นสมาชิกด้วย

ผู้ที่เป็สมาชิกของตลาดจะได้รับประโยชน์ 2 ประการ ดังต่อไปนี้ คือ

1. สามารถที่จะเข้าไปทำการซื้อขายในสถานประมูลราคาได้ โดยเฉลี่ยแล้วประมาณ 40 % ของผู้ที่เป็สมาชิกจะเข้าไปทำการซื้อขายในสถานประมูลราคาในแต่ละวัน
2. ได้รับส่วนลดในค่าบริการ โดยปกติค่าบริการของผู้เป็สมาชิกจะเท่ากับครึ่งหนึ่งของผู้ที่ไม่ได้เป็สมาชิกของตลาด

แม้ว่าเฉพาะเอกชนเท่านั้นที่จะเป็สมาชิกของตลาดได้ แต่ในทางปฏิบัติแล้วตัวบุคคลเหล่านี้มักถูกควบคุมหรือสังกัดบริษัทอีกต่อหนึ่ง สมาชิกหลาย ๆ คน เป็พนักงานของบริษัทซึ่งดำเนินธุรกิจซื้อขายล่วงหน้า บริษัทเหล่านี้จะให้เงินแก่พนักงานหรือเอกชนผู้เป็สมาชิกกู้ยืมเพื่อนำไปซื้อสมาชิกภาพในตลาด โดยมีข้อตกลงว่า พนักงานคนนั้นต้องยอมขายหรือละทิ้งสมาชิกภาพนั้นเมื่อออกจากการเป็พนักงานของบริษัทนั้น ๆ

¹⁷ Board of Trade of Chicago, Working of the Market, (Illinois : Chicago Board of Trade, 1981), (Mimeograph)

คุณลักษณะของผู้ที่จะเป็นสมาชิกของตลาดมีดังนี้คือ

1. มีประวัติความประพฤติดี
2. มีฐานะทางการเงินมั่นคง

สำหรับเรื่องฐานะทางการเงินของผู้ที่จะเป็นสมาชิกนั้น ตลาดแต่ละแห่งมีกฎเกณฑ์ไม่เหมือนกัน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับว่าสมาชิกผู้นั้นจะใช้สมาชิกภาพเพื่อตนเองหรือเพื่อบริษัทที่ตนสังกัดอยู่ ถ้าสมาชิกผู้นั้นจะใช้ความเป็นสมาชิกเพื่อซื้อขายให้ตนเอง เขาจะต้องมีฐานะทางการเงินส่วนตัวที่มั่นคงมาก แต่ถ้าจะซื้อขายให้กับบริษัทที่เขาสังกัดอยู่ ฐานะส่วนตัวของเขาจะไม่มีมีความสำคัญเท่าไรนัก

ขั้นตอนในการรับสมัครสมาชิกของตลาดมีดังต่อไปนี้ ผู้สมัครจะต้องหาผู้ที่เป็นสมาชิกของตลาดอยู่แล้วสองคนเป็นผู้ค้ำประกัน รายชื่อของผู้สมัครจะถูกติดประกาศไว้หรือส่งให้สมาชิกเดิมพิจารณา คณะกรรมการที่ทำหน้าที่เรื่องสมาชิกภาพจะเป็นผู้พิจารณาก่อน หลังจากนั้นจึงจะส่งต่อไปที่คณะกรรมการบริหาร ซึ่งจะเป็นผู้ตัดสินในที่สุด ผู้ที่ได้รับเลือกเป็นสมาชิกใหม่ของตลาดจะต้องยินยอมปฏิบัติตามกฎข้อบังคับทั้งหมดของตลาดที่มีอยู่

เมื่อผู้สมัครผ่านการคัดเลือกจากคณะกรรมการว่าเป็นผู้สมควรจะเข้าเป็นสมาชิกของตลาดได้แล้ว เขาจะต้องเจรจาซื้อสมาชิกภาพจากผู้ที่เป็นสมาชิกอยู่และคิดจะขาย การซื้อขายนั้นกระทำกันโดยการประมูลราคากัน ถ้าเขาไม่สามารถจะซื้อสมาชิกภาพในระยะเวลากำหนดข้อพิจารณาของคณะกรรมการตลาดที่จะรับเขาเข้ามาเป็นสมาชิกของตลาดเป็นอันโรมจะไป

3. สถานประมูลราคา (The Trading Hall)

สถานประมูลราคาเป็นสถานที่ซึ่งสมาชิกของตลาดจะมาทำการประมูลราคากัน การประมูลราคานั้นจะกระทำกันอย่างเปิดเผย โดยใช้สัญลักษณ์มือและการเป่าร้องเสียงดัง

การซื้อขายตัวสัญญาล่วงหน้าทั้งหมดของตลาดแต่ละแห่งจะต้องกระทำภายในสถานประมูลราคาของตลาดนั้น ๆ ในระหว่างเวลาซื้อขายที่ตลาดกำหนดไว้

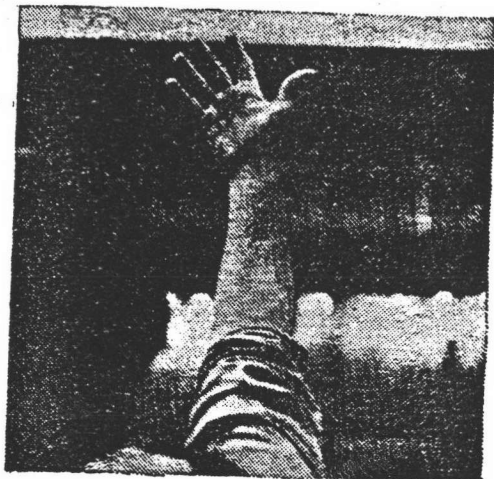
คำสั่งซื้อหรือขายจากลูกค้าที่อยู่ตามที่ต่าง ๆ ทั่วโลกจะถูกส่งเข้ามาที่สถานประมูลราคาโดยทางโทรศัพท์หรือโทรเลข เมื่อตัวแทนของบริษัทนายหน้าในสถานประมูลราคาได้รับคำสั่งซื้อหรือขายแล้ว พนักงานของบริษัทนั้น ๆ จะรีบนำคำสั่งนั้นไปให้นายหน้า (floor traders) หรือผู้ที่กำลังประมูลราคาอยู่ทำการประมูลซื้อหรือขาย หลังจากที่ตัวสัญญาแต่ละใบมีการตกลงซื้อขายกันแล้วราคาที่เกิดขึ้นจะถูกส่งเข้าคอมพิวเตอร์ และปรากฏขึ้นที่กระดานในบริเวณสถานประมูลราคา ราคานั้นจะถูกเผยแพร่ไปทั่วโลก นอกจากนี้เจ้าหน้าที่ของบริษัทนายหน้า ยังมีหน้าที่ต้องแจ้งให้ลูกค้าของตนทราบถึงราคาที่เขาติดตลาด

วิธีการประมูลราคา (The Auction in Action)

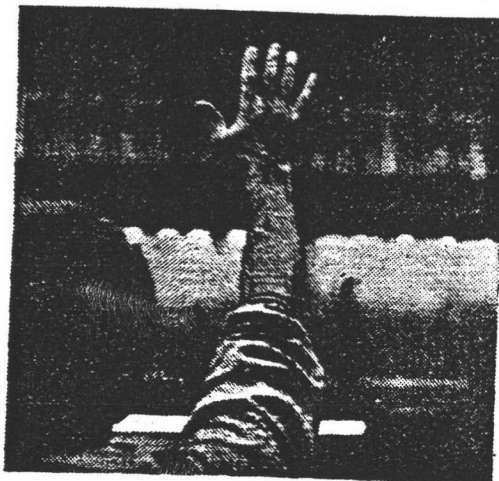
ผู้ที่มีโอกาสไปชมการประมูลราคาในสถานประมูลราคาจะสงสัยว่าสัญลักษณ์มือที่พวคนายหน้าซื้อขายทำกันนั้นหมายความว่าอะไร กฎของตลาดหุ้นหรือตลาดซื้อขายล่วงหน้าทั่วไปจะกำหนดให้นายหน้าผู้ประมูลราคาทำการประมูลราคาโดยการเป่าร้องเสียงดัง และทำสัญลักษณ์โดยขำมือ สัญลักษณ์ที่ทำนั้นสามารถแสดงว่าจะซื้อหรือขาย ตลอดจนถึงจำนวนหน่วยสัญญาและราคาที่ยินดีจะเสนอซื้อหรือเสนอขาย

รูปที่ 3.1 แสดงถึงการใช้สัญลักษณ์มือในการซื้อขายในสถานประมูลราคา เมื่อนายหน้าหันฝ่ามือเข้าหาตนเอง แสดงว่าเขาต้องการซื้อ ถ้าเขาหันฝ่ามือเข้าหาฝ่ายตรงข้าม แสดงว่าเขาต้องการขาย ในตลาดทุกแห่งจะมีกระดานไฟฟ้า ซึ่งแจ้งการเปลี่ยนแปลงของราคาในทุกขณะ เช่น ราคาล่าสุดของข้าวสาลีเดือนพฤษภาคม เท่ากับ 3.99 เหรียญต่อบุชเชล ฉะนั้นเมื่อผู้ประมูลราคาต้องการซื้อหรือขายในราคาที่สูงกว่าหรือน้อยกว่าราคาล่าสุดก็เชนดว่าเขาเพียงแต่แสดงเจตจำนงของเขาโดยการทำนิ้วมือตามที่แสดงในรูปที่ 3.1

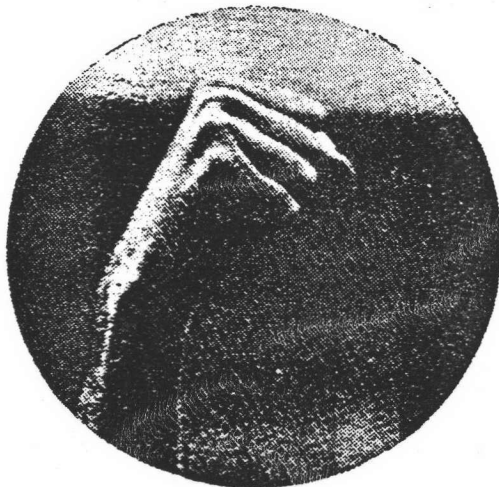
buy

sell

1 full cent

¾ cent

½ cent

¼ cent

รูปที่ 3.1 การใช้สัญลักษณ์มือในการประมูลราคา

การดำเนินงานของตลาดซื้อขายล่วงหน้าชิคาโก (Chicago Board of Trade)

หน้าที่ของตลาด Chicago Board of Trade อย่างหนึ่งก็คือ จะต้องเข้าไป แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในตลาด ถ้าไม่มีหน้าที่เหล่านี้กำหนดไว้ Chicago Board of Trade ก็ไม่สามารถกำหนดการปฏิบัติของโบรกเกอร์เกี่ยวกับการให้บริการแก่ลูกค้าในสถานประมูลราคาได้

การดำเนินการซื้อขายในตลาดเป็นแบบปกติ โดยทั่วไปแล้วหมายถึงการดำเนินการงาน เป็นไปอย่างถูกต้องมีประสิทธิภาพและมีการรายงานการค้ำทันทีทันใด ส่วนการดำเนินการซื้อขายในตลาดซึ่งผิดปกตินั้น หมายถึงสิ่งที่เป็นไปไม่ได้ทางกายภาพและเงื่อนไขอื่น ซึ่งเป็นสาเหตุ ทำให้การได้เปรียบเสียเปรียบกันขึ้นทางการค้า เนื่องจากมีเหตุการณ์ยุ่งยากเข้ามาเกี่ยวข้อง 18

4. สถานหักบัญชี (The Clearing House)

ตลาดซื้อขายล่วงหน้าทุกแห่งต้องมีสถานหักบัญชีของตนเอง สถานหักบัญชีทำหน้าที่ ดังต่อไปนี้คือ 19

1. อำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าของตลาดล่วงหน้าในการเปิดหรือสะสางตัว สัญญาซื้อขายอย่างรวดเร็ว โดยที่ลูกค้าไม่จำเป็นต้องขอความยินยอมที่จะทำการซื้อขายจากคู่ สัญญา ทั้งนี้เพราะการสะสางบัญชีทุกบัญชีกระทำผ่านสถานหักบัญชี สถานหักบัญชีจะทำหน้าที่เป็น เสมือนผู้ซื้อและผู้ขายสินค้าในเวลาเดียวกัน กล่าวคือ สถานหักบัญชีจะทำหน้าที่เป็นผู้ซื้อสินค้า จากทุกคนที่ต้องการขายสินค้าให้ และทำหน้าที่เป็นผู้ขายสินค้าให้ทุกคนที่ต้องการจะซื้อสินค้านั้น

18 ชัยศิริ แทนศรีเจริญ, การแก๊งก์วาระจากตลาดซื้อขายล่วงหน้า, หน้า 33.

19 ทิพากรณ์ โลกพัฒนา, การซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้า, หน้า 22.

ตัวอย่างเช่น

วันที่ 1 บริษัท XYZ --> สถานหักบัญชีทำหน้าที่เป็นผู้ซื้อจากบริษัท XYZ

↓
ขาย

บริษัท ABC ----> สถานหักบัญชีทำหน้าที่เป็นผู้ขายให้บริษัท ABC

วันที่ 2 บริษัท ABC ----> สถานหักบัญชีทำหน้าที่เป็นผู้ซื้อจากบริษัท ABC

} บัญชีทั้งสอง

ลงล้างกันไป

↓
ขาย

บริษัท EFG ----> สถานหักบัญชีทำหน้าที่เป็นผู้ขายให้บริษัท EFG

ตามตัวอย่างข้างต้น บริษัท ABC ซึ่งเป็นสมาชิกของสถานหักบัญชีซื้อ ตัวสัญญาจากบริษัท XYZ เมื่อเปิดตลาดในวันแรก สถานหักบัญชีจะทำหน้าที่เป็นอีกฝ่ายหนึ่งของผู้ทำสัญญา ในกรณีนี้สถานหักบัญชีทำหน้าที่เป็นผู้ขายให้บริษัท ABC ซึ่งต้องการซื้อและเป็นผู้ซื้อตัวสัญญาที่บริษัท XYZ ต้องการขายให้

ในวันรุ่งขึ้นบริษัท ABC ตัดสินใจที่จะขายตัวสัญญาที่ซื้อมาให้บริษัทฯ EFG ในกรณีนี้บริษัท ABC เพียงแต่โอนสัญญาให้บริษัท EFG แล้วสถานหักบัญชีจะทำหน้าที่เป็นผู้ขายให้บริษัท EFG หรือทำหน้าที่ผู้ซื้อจากบริษัท ABC ฉะนั้นในทางปฏิบัติ บริษัท ABC ซื้อจากสถานหักบัญชีและขายให้สถานหักบัญชีเมื่อบริษัท ABC ซื้อและขายกลับให้สถานหักบัญชีแล้ว เป็นอันสิ้นสุดหน้าที่ที่บริษัท ABC มีต่อสถานหักบัญชี ความแตกต่างระหว่างราคาที่บริษัท ABC ซื้อและขายหลังจากหักค่าบริการแล้ว คือ กำไรหรือขาดทุนสุทธิของบริษัท ABC ในขณะที่บริษัท XYZ ยังเปิดขายให้กับสถานหักบัญชีและบริษัท EFG ยังเปิดซื้อกับสถานหักบัญชีอยู่

2. อำนวยความสะดวกแก่ผู้ขายที่ต้องการส่งมอบสินค้าจริงให้ส่งสินค้าให้ผู้ซื้อที่ต้องการรับมอบสินค้า เมื่อสถานหักบัญชีรับทราบว่ามีผู้ถือตัวสัญญาขายไว้ ต้องการถือตัวจนถึงวันครบกำหนดอายุและต้องการส่งสินค้าจริง สถานหักบัญชีก็จะแจ้งแก่สมาชิกของตน ที่ถือตัวสัญญาซื้อในสัญญาชนิดเดียวกันและจะครบกำหนดในเวลาใกล้กันให้ทราบว่า เขาสามารถรับมอบสินค้าได้จากใคร หลังจากนั้น ฝ่ายผู้ซื้อและผู้ขายก็จะติดต่อกันเองโดยตรง แต่ทั้งนี้ต้องปฏิบัติตามกฎการส่งมอบและจ่ายเงินของสถานหักบัญชีทุกประการ

สมาชิกของสถานหักบัญชี

ผู้ที่เป็นสมาชิกของตลาดซื้อขายล่วงหน้าทุกคนไม่ได้เป็นสมาชิกของสถานหักบัญชีแต่ทุกคนซึ่งเข้าไปทำธุรกิจซื้อขายในตลาดล่วงหน้าต้องสะสมตัวสัญญาที่ตนถืออยู่โดยผ่านทางสมาชิกคนใดคนหนึ่งของสถานหักบัญชี

สมาชิกของสถานหักบัญชีโดยทั่วไปมีอยู่สองประเภทคือ

ประเภทที่หนึ่ง สมาชิกที่เป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วน หรือกลุ่มสหกรณ์ สมาชิกประเภทนี้มีสิทธิที่จะสะสมบัญชีการค้าของตนเองและบัญชีสำหรับผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิกของสถานหักบัญชี

ประเภทที่สอง สมาชิกประเภทบุคคล สมาชิกประเภทนี้มีสิทธิที่จะสะสมเฉพาะบัญชีของตนเองเท่านั้น

ผู้ที่จะเป็นสมาชิกของสถานหักบัญชีได้ต้องมีสถานะทางการเงินที่มั่นคงมาก นอกจากนี้ยังต้องมีคุณสมบัติอื่นตามแต่ที่สถานหักบัญชีจะกำหนดไว้

การวางเงินมัดจำกับสถานหักบัญชี

ผู้ซื้อหรือขายตัวสัญญาในตลาดล่วงหน้าไม่ได้จ่ายเงินเต็มจำนวนตามมูลค่าของสินค้า แต่จะจ่ายเงินมัดจำเพียงประมาณ 5 % ของมูลค่าจริงของสินค้าเท่านั้น สถานหักบัญชีของตลาด แต่ละแห่งจะเป็นผู้กำหนดจำนวนเงินมัดจำของสินค้าแต่ละชนิดที่สมาชิกของตน ต้องจ่ายให้สถานหักบัญชีแล้วสมาชิกของสถานหักบัญชีก็จะไปเรียกเก็บเงินมัดจำจำนวนนั้น จากบริษัทนายหน้าซึ่งตนเป็นผู้ให้บริการ แล้วบริษัทนายหน้าก็จะไปเรียกเก็บเงินมัดจำจากลูกค้าของตนอีกต่อหนึ่ง เงินมัดจำขั้นต้น (Original margins) ของสินค้าแต่ละชนิดที่กำหนดโดยคณะกรรมการของสถานหักบัญชีมักจะคงที่ แต่จะเปลี่ยนแปลงได้เมื่อกาลเวลาเปลี่ยนไป เช่น สถานหักบัญชีที่ Chicago Board of Trade จะกำหนดว่าการซื้อขายถัวเหลืองหนึ่งหน่วยสัญญา ลูกค้าต้องวางเงินมัดจำกับสถานหักบัญชีอย่างน้อย 2,200 เหรียญ เป็นต้น

เนื่องจากราคาสินค้าในตลาดล่วงหน้ามีการผันแปรขึ้นลงอยู่เสมอ สถานหักบัญชีมีสิทธิที่จะเรียกเก็บเงินมัดจำเพิ่ม (additional variation margins) จากสมาชิกของตนในกรณีที่ราคาผันแปรไปในทางตรงกันข้ามกับที่ซื้อหรือขายไว้ ทั้งนี้ เพื่อให้บัญชีนั้นคงมีเงินมัดจำที่จำเป็นอยู่เต็มจำนวน

เพื่อที่จะรู้จุดของสมาชิกในแต่ละวัน สถานหักบัญชีต้องมีบัญชีบันทึกรายการซื้อขายทั้งหมดของลูกค้าในแต่ละวันเมื่อปิดตลาด แน่แน่นอนที่สุด จำนวนตัวสัญญาซื้อทั้งหมดต้องเท่ากับจำนวนตัวสัญญาขายทั้งหมด บริษัทหรือสมาชิกของสถานหักบัญชีคนใดที่มีตำแหน่งซื้อเท่ากับตำแหน่งขายพอดี ผู้นั้นไม่ต้องนำเงินมัดจำมาวางเพิ่มไม่ว่าราคาสินค้าจะผันแปรไปในทางไหน ทั้งนี้เพราะ เขามิมีการซื้อหรือขายที่เปิดอยู่อันจะทำให้สถานหักบัญชีทำหน้าที่เป็นคู่สัญญาได้ ส่วนบริษัทหรือสมาชิกใดที่มีตัวสัญญาซื้อมากกว่าขายหรือตัวสัญญาขายมากกว่าซื้อแล้ว เขาจะต้องวางเงินมัดจำเพิ่มกับสถานหักบัญชีเมื่อเงินมัดจำในบัญชีของเขามีไม่เพียงพอ สมมติว่าเมื่อเปิดตลาดในวันใดวันหนึ่ง จำนวนหน่วยสัญญาซื้อหรือขายของสมาชิกสถานหักบัญชีมีลักษณะดังต่อไปนี้ คือ

	บริษัท A		บริษัท B		บริษัท C		บริษัท D		บริษัท E	
	ซื้อ	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ	ขาย	ซื้อ	ขาย
	5	10	10	15	10	5	10	10	10	10
ตำแหน่งสุทธิซื้อ	0		0		5		0		0	
ตำแหน่งสุทธิขาย		5		5		0		0		0

หลังจากคำนวณดูตำแหน่งสุทธิของสมาชิกแล้ว เจ้าหน้าที่สถานหักบัญชีต้องคำนวณดูว่าแต่ละคนมีเงินมัดจำคงเหลือเท่าไร ถ้าเงินมัดจำของสมาชิกเหลือน้อยกว่าเงินมัดจำที่จำเป็นอันเนื่องมาจากราคาผันแปรไปในทางตรงกันข้ามกับที่เขาเปิดตัวสัญญาไว้ ในกรณีนี้สมาชิกผู้นั้นต้องนำเงินมัดจำมาวางเพิ่ม การคำนวณจำนวนเงินมัดจำที่คงเหลืออยู่ในแต่ละวันนั้นคำนวณได้จากความแตกต่างของราคาที่ซื้อหรือขายไว้ คือ ราคาติดตลาดกับราคา ปิดตลาดในวันนั้นนั่นเอง

ฐานะการเงินที่มั่นคงของสถานหักบัญชี ²⁰

สถานหักบัญชีจะให้หลักประกันว่าสัญญาซื้อขายในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าจะต้องเป็นจริง การให้หลักประกันเช่นนี้ได้ก็หมายความว่าฐานะการเงินของสมาชิกของตลาดต้องมั่นคงพอ สถานหักบัญชีต้องการเงินประกันขั้นต้นของผู้ถือสัญญาซื้อและสัญญาขายสุทธิจากสมาชิกของตลาด ในแต่ละวันสมาชิกของตลาดจะส่งเงินประกันผันแปร (Variation Margin) มายังสถานหักบัญชี ตัวอย่างเช่น ถ้าราคาสินค้าในวันนี้เพิ่มขึ้น 10 เซนต์ บุคคลที่ขายสินค้าหรือผู้ถือสัญญาขายสุทธิจะต้องจ่ายเงินประกันเพิ่มเติมให้สถานหักบัญชี เงินประกันขั้นต้นและเงินประกันผันแปรเป็นการป้องกันการผิดสัญญาของสมาชิกของตลาด ในส่วนของเงินทุนที่เป็นหลักประกันการซื้อขาย

²⁰ อานาจ ชีระวนิช, "ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า," Modern Commodity Futures Trading Ffp Gerald Glop, หน้า 41.

ขาย (Guarantee Fund) ซึ่งสมาชิกแต่ละคนจะต้องสนับสนุนและสถานหักบัญชีจะต้องเก็บเงินสำรองเอาไว้ และสุดท้ายตลาดซื้อขายล่วงหน้าส่วนใหญ่จะเก็บค่าธรรมเนียมการหักบัญชี และค่าธรรมเนียมที่เหลือหลังจากหักค่าใช้จ่ายของสถานหักบัญชีแล้ว สถานหักบัญชีสามารถนำเงินจำนวนนี้ไปใช้ประโยชน์ได้ (Surplus Fund)

ในกรณีที่สมาชิกของตลาดมีฐานะทางการเงินไม่มั่นคง ซึ่งจะทำให้สัญญาซื้อขายอาจไม่เป็นจริงขึ้นมาได้ พฤติกรรมในการป้องกันทั่ว ๆ ไปมีดังนี้

1. สมาชิกที่ถือสัญญาซื้อขายไว้ ให้ทำการปิดบัญชีให้เรียบร้อย
2. การปิดบัญชีซื้อขาย ถ้าปรากฏว่าเกิดการขาดทุน สถานหักบัญชีจะนำเงินประกันที่สมาชิกฝากไว้มาจ่ายแทน
3. ถ้าเงินประกันของสมาชิกไม่เพียงพอ ให้เอาเงินทุนที่เป็นหลักประกันการซื้อขาย (Guarantee Fund) ที่สมาชิกให้การสนับสนุนอยู่มาใช้
4. ถ้ายังไม่เพียงพอให้เอาเงินทุนส่วนเกินมาใช้ประโยชน์ได้ (Surplus Fund)
5. ถ้าเกิดเหตุการณ์จำเป็นก็ใช้เงินทุนที่เป็นหลักประกันการซื้อขายของสมาชิกทั้งหมด

5. บริษัทนายหน้า (Brokerage House) ²¹

นายหน้าในสถานประมูลราคา (Floor Traders) ที่พูดถึงในตอนก่อนทำหน้าที่เป็นตัวแทนของเกษตรกร พ่อค้า นักธุรกิจ ผู้ส่งออก ตลอดจนบริษัทนายหน้าทั่วไปในการเสนอซื้อและเสนอขาย กล่าวคือ นายหน้าพวกนี้ต้องเป็นสมาชิกของตลาดด้วย ส่วนบริษัทนายหน้าที่จะพูดถึงในตอนนี้นั้นทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างนายหน้า ในสถานประมูลราคาและลูกค้า คำว่า บริษัทนายหน้าในตลาดล่วงหน้านั้นหมายรวมถึง สมาคม บริษัทจำกัด ห้างหุ้นส่วน

²¹ ทิพากรณ์ โลกพัฒนา, การซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้า, หน้า 29 - 30.

ตลอดจนใครอื่นก็ได้ที่ทำหน้าที่รับคำสั่งซื้อหรือขายตัวสัญญาล่วงหน้าของสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง เพื่อการส่งหรือรับมอบสินค้าจริงในอนาคตตามเงื่อนไขของตลาดล่วงหน้าแห่งใดแห่งหนึ่งในโลก นอกจากนี้บริษัทนายหน้ายังต้องทำหน้าที่เก็บเงินมัดจำจากลูกค้าเพื่อประกันตัวสัญญาที่จะซื้อขายกันตามหลักสากลที่ถือปฏิบัติกัน บริษัทหรือผู้ใดที่จะทำหน้าที่เป็นบริษัทนายหน้าจะต้องจดทะเบียนกับตลาดกลาง เมื่อบริษัทนายหน้าได้รับคำสั่งซื้อหรือขายจากลูกค้าของตนเขาจะต้องส่งคำสั่งนั้นไปให้นายหน้าของตนซึ่งเป็นสมาชิกของตลาดกลางและทำการประมูลราคาอยู่ในสถานประมูลราคา

ผู้ที่ต้องการซื้อหรือขายตัวสัญญาในตลาดล่วงหน้าต้องทำสัญญาผ่านบริษัทนายหน้า ข้อตกลงระหว่างลูกค้าและบริษัทนายหน้าแต่ละแห่งจะเหมือนกันในหลักการใหญ่ ๆ แต่รายละเอียดปลีกย่อยอาจต่างกันไปแล้วแต่บริษัท

เป้าหมายของบริษัทนายหน้า

เป้าหมายพื้นฐานของบริษัทนายหน้า คือ การทำรายได้จากค่าบริการ (Commissions) ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอันนี้ บริษัทต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

1. หาลูกค้าให้มากที่สุด
2. อำนวยความสะดวกและให้บริการแก่ลูกค้าอย่างมีประสิทธิภาพและพยายามรักษาสัญญาของลูกค้าที่มีอยู่ให้คงอยู่ต่อไป นี่เป็นวิธีหนึ่งที่บริษัทจะเก็บค่าบริการได้ ทั้งนี้เพราะหากลูกค้าเข้ามาเปิดบัญชีแล้วขาดทุนจนต้องปิดบัญชีไปในระยะเวลาอันสั้นบริษัทก็จะไม่สามารถหักค่าบริการได้อีก แต่ถ้าลูกค้าได้กำไรและทำการซื้อขายต่อไป บริษัทจะสามารถเก็บค่าบริการได้เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

บริการที่บริษัทนายหน้าให้แก่ลูกค้า

บริษัทนายหน้าต้องให้บริการแก่ลูกค้าดังต่อไปนี้ คือ

1. ให้บริการเปิดและปิดตัวสัญญาอย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เพราะราคามีการผันแปรขึ้น ๆ ลง ๆ อย่างรวดเร็ว การเปิดหรือปิดตัวสัญญาเข้าไปนิดเดียวอาจหมายถึง การขาดทุนกำไรหรือขาดทุนจริงอย่างมหาศาล
2. ทำหน้าที่เป็นผู้ประกันตัวสัญญากับสถาบันหักบัญชี ทำหน้าที่เก็บเงินมัดจำจากลูกค้า จ่ายเงินกำไรแก่ลูกค้า แจ้างบดุลของบัญชีแก่ลูกค้า ฯลฯ
3. ให้บริการข่าวสารข้อมูลที่มีผลกระทบต่อ การผันแปรของราคาแก่ลูกค้าบริษัทนายหน้าหลาย ๆ บริษัทได้ลงทุนเป็นจำนวนมากเพื่อจ้างนักวิจัยมาวิเคราะห์แนวโน้มของราคาและให้คำปรึกษาแก่ลูกค้า
4. จัดหาผู้ให้คำแนะนำปรึกษาในการลงทุน (registered representatives) แก่ลูกค้า บริษัทนายหน้าต้องจ้างเจ้าหน้าที่มาให้คำปรึกษาและคอยดูแลบัญชีของลูกค้า ผู้ที่ทำหน้าที่นี้คนไทยมักรู้จักในนามของโบรกเกอร์ ในต่างประเทศบุคคลที่ทำหน้าที่นี้ต้องเป็นผู้ที่ผ่านการทดสอบและได้รับใบอนุญาตให้ทำหน้าที่ที่ปรึกษาการลงทุนได้

6. ลูกค้า (The Customers)

ผู้ที่เข้ามาเป็นลูกค้าของบริษัทนายหน้าหรือตลาดซื้อขายล่วงหน้าสามารถแบ่งได้เป็นสองกลุ่มใหญ่ ๆ คือ กลุ่มเกษตรกร ผู้แปรรูปสินค้าและพ่อค้าในระดับต่าง ๆ ที่เข้ามาใช้บริการของตลาดซื้อขายล่วงหน้าในการประกันการเสี่ยง (hedgers) และอีกกลุ่มหนึ่งคือพวกนักเก็งกำไร (speculators) ซึ่งจะเป็นใครก็ได้

ผู้ที่เข้ามาใช้บริการของตลาดซื้อขายล่วงหน้าในประเทศต่าง ๆ มีเป็นจำนวนมาก แต่ไม่มีใครรู้ตัวเลขที่แน่นอน คณะกรรมการตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้าในประเทศสหรัฐอเมริกา

ได้ทำการศึกษาถึงจำนวนและอาชีพของลูกค้าของตลาดเป็นครั้งคราว ตัวอย่างจากการศึกษา ผู้เปิดบัญชีซื้อขายถัวเหลืองเมื่อวันที่ 30 พฤศจิกายน ค.ศ 1959 ผลปรากฏว่าในวันนั้นมีบัญชีที่ยังไม่ได้สะสาง 8,065 บัญชี ในจำนวนนี้ 7,311 บัญชีเป็นบัญชีของนักเก็งกำไร (speculators) และอีก 754 บัญชีเป็นบัญชีของผู้ประกันการเสี่ยง (hedgers) สำหรับอาชีพของบุคคลผู้ถือบัญชีกระจายไปตามสาขาต่าง ๆ

2.2.3 วิธีการซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้า

หากจะกล่าวโดยย่อถึงวิธีการซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้าอาจจะแบ่งย่อยออกเป็นข้อ ๆ ได้ดังต่อไปนี้ คือ 22

1. บริษัท Commodity จะเป็นตัวกลางซื้อหรือขายสินค้าดังกล่าวกับตลาดกลางให้แก่ลูกค้า โดยได้รับประโยชน์จากค่าบริการ (Commission)
2. ลูกค้าของบริษัทนายหน้าหรือบริษัท Commodity นี้จะต้องทำสัญญาซื้อหรือขายสินค้าล่วงหน้าผ่านบริษัทหรือมอบให้บริษัทเป็นตัวแทน ลูกค้าจะต้องนำเงินสำรองซื้อหรือขาย (Margin Deposit) มาวางไว้ต่อบริษัทก่อนทำการซื้อหรือขาย ซึ่งจะต้องมีจำนวนไม่ต่ำกว่า "เงินสำรองจำเป็น" ตามแต่บริษัทจะกำหนด
3. เมื่อมีการซื้อขายแต่ละครั้ง หากมีผลกำไร บริษัทจะจ่ายเงินให้แก่ลูกค้า แต่ถ้าขาดทุนบริษัทจะหักจากเงินสำรองซื้อหรือขาย (Margin Deposit) ที่วางไว้และในกรณีหักจากเงิน Margin Deposit ลูกค้าจะต้องนำเงินส่วนที่ขาดมาวางให้ครบถึงจะทำการซื้อขายต่อไปได้ และลูกค้าจะต้องจ่ายค่าบริการ (Commission) ให้แก่บริษัททุกครั้งที่เป็นตัวแทนทำการซื้อหรือขายตามจำนวนแล้วแต่จะตกลงกัน

4. บริษัทนายหน้าหรือบริษัท Commodity จะมีบริษัทแม่ซึ่งซื้อหรือขายโดยตรงกับต่างประเทศและจะมีบริษัท Sub-Agent จำนวนมากที่ทำการซื้อหรือขายกับต่างประเทศโดยผ่านบริษัทแม่เป็นตัวกลาง

5. โดยปกติแล้วการซื้อขายจะต่างกันแต่ในเพียงปัจจุบันเท่านั้น แต่การซื้อขายสินค้าล่วงหน้า เป็นการซื้อขายกันในอนาคต โดยที่มีราคาเหมือนปัจจุบัน (เกิดขึ้นจากความต้องการในอนาคต) ตัวอย่างเช่น ยาง ปัจจุบันยางในตลาดกลางมีราคาประมาณ 13.50 บาท แต่ในอนาคต มีความต้องการน้อย จึงมีราคาเพียง 12.00 บาทเท่านั้น ข้อแตกต่างที่พิเศษจากการซื้อขายธรรมดา คือ การขายล่วงหน้า จะขายล่วงหน้าในราคาที่แพงและซื้อกลับคืนมาในราคาที่ถูกลง โดยไม่จำเป็นต้องมีสินค้าในมือ

นอกจากการซื้อขายสินค้าล่วงหน้าตามวิธีดังกล่าวระหว่างผู้ซื้อและผู้ขายแล้วนักเก็งกำไรยังเป็นลูกค้าอีกประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญในตลาดการซื้อขายล่วงหน้าเป็นอย่างมาก เพราะประโยชน์สำหรับนักเก็งกำไรในการซื้อขายในตลาดล่วงหน้า นั้น อยู่ที่เข้ามาซื้อขายและช่วยให้ตลาดมีสินค้ามากขึ้น ทำให้ตลาดเกิดความคล่องตัว และจะช่วยรับช่วงการเสี่ยงของพ่อค้าและเกษตรกรโดยได้กำไรหรือขาดทุนเป็นผลตอบแทนจากความเสียดังกล่าวนั่นเอง

วิธีการซื้อขายของนักเก็งกำไร มีหลักพื้นฐานคือ ซื้อถูก ขายแพง กล่าวอีกนัยหนึ่งคือ ถ้าวิเคราะห์ว่าแนวโน้มของราคาจะสูงขึ้น เขาจะต้องเก็งกำไรโดยการเปิดตัวสัญญาซื้อเพื่อหวังหากำไรเมื่อราคาสูงขึ้น แต่ถ้าเขาคาดคะเนว่าแนวโน้มของราคาจะลดลง เขาจะต้องเก็บกำไรโดยการเปิดตัวสัญญาขายเพื่อหวังหากำไรเมื่อราคาลดลง

การเก็งกำไรในตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า นั้น นักเก็งกำไรอาจจะสามารถหากำไรได้ที่ละมาก ๆ ขณะเดียวกัน นักเก็งกำไรก็สามารถที่จะขาดทุนเป็นจำนวนมากในระยะสั้น การจะหากำไรจากธุรกิจนี้ได้นั้นนอกจากนักเก็งกำไรจะต้องมีความรู้เกี่ยวกับอุปสงค์และอุปทานของสินค้าที่ตนจะทำการซื้อขาย รู้วิธีการอ่านแนวโน้มของราคาจากกราฟ นักเก็งกำไรผู้นั้น

ยังควรต้องเรียนรู้วิธีการซื้อขายด้วย และต้องมีเงินทุนเพียงพอพร้อมทั้งมีแผนในการลงทุนอย่างชัดเจน 23

การเก็งกำไรในการซื้อขายผลิตผลล่วงหน้า มีความคล้ายคลึงกับการลงทุนเพื่อซื้อขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์

การลงทุนซื้อหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ ปัจจุบันจะซื้อเพื่อหวังขายต่อ เมื่อหุ้นมีราคาสูงขึ้นหวังกำไรจากการซื้อถูกขายแพง การซื้อขายด้วยวัตถุประสงค์นี้มีอัตราส่วนค่อนข้างสูงในตลาดหุ้นของประเทศไทย ดังนั้น ผู้ลงทุนจะมีความเสี่ยงสูงมากในการซื้อขายหุ้น หากระดับราคาหุ้นไม่เป็นจริง ผู้ลงทุนที่คิดว่าราคาหุ้นมีระดับราคาดีขึ้น เนื่องจากมีการฉ้อฉลโดยราคาเพิ่มขึ้นกว่าสภาพที่ น่าจะเป็นหรือระดับราคาอาจคงที่ หรือลดลงก็ได้ ซึ่งทำให้เกิดปัญหาหุ้นขึ้นดังในปัจจุบัน

เมื่อเปรียบเทียบกับตลาดหลักทรัพย์ ซึ่งมีนักเก็งกำไรเข้ามาเกี่ยวข้องแล้วจะเห็นว่า การซื้อขายผลิตผลล่วงหน้า นั้นมีข้อดี คือ 24

23 ทิพาภรณ์ โลกพัฒนา, การซื้อขายสินค้าในตลาดล่วงหน้า, หน้า 136 - 150.

24 ฝ่ายการเงินนอกระบบ สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กระทรวงการคลัง

หัวข้อเปรียบเทียบ	ตลาดหุ้น	ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า
เงินมัดจำ (Margin)	25 % - 30 %	5 %
ดอกเบี้ย (Interest)	70 % - 75 % ต้องเสียภาษี	ไม่เสียภาษี
การซื้อขาย (Trading) การเล่น (Technique)	มีการเคาะซื้อ - ขาย ซื้อเฉพาะขึ้นเท่านั้น (ขายล่วงหน้าไม่ได้)	ซื้อได้ทันทีไม่ต้องเคาะ ซื้อได้ทั้งขึ้นและลง ตามจะแก๊ง (คาดว่าราคา ขายล่วงหน้าได้)
สภาพที่เป็นจริง (Fact)	เป็นความลับไม่เปิดเผย	ทุกอย่างเปิดเผยไม่มีความ ลับ
ตลาด (Market)	(เฉพาะเมืองไทย ตลาดแคบพื้นที่ได้ง่าย)	ตลาด International ไม่สามารถพื้นที่ตลาดได้ ขึ้นกับราคาของตลาดโลก
กำไร - ขาดทุน (Profit - Loss)	จำกัดไม่ได้โดยเฉพาะ การขาดทุนออกตัวยาก	สามารถกำหนดได้ทั้งกำไร ขาดทุนออกตัวง่าย-รวดเร็ว
ค่าบริการ (Commission)	ซื้อ 0.5 % ขาย 0.5% ดอกเบี้ยรวม 1%	ไม่เกิน 0.5%
ระยะเวลา (Timing)	ไม่มีจำกัดไว้นานก็เสีย ดอกเบี้ย (มีโอกาสหมดตัว)	จำกัด 6 เดือนหรือถ้าเงิน สำรองลดลง 50 % ก็ Call Margin

หัวข้อเปรียบเทียบ	ตลาดหุ้น	ตลาดซื้อขายสินค้าล่วงหน้า
ข่าวสาร (News)	ไม่แน่นอนข่าวลือมากไร้ต้น ตอและข้อยืนยัน	ตามภาวะการณ์ เศรษฐกิจ การเมือง และตลาดของ โลก ตรวจสอบได้
การเคลื่อนไหวราคา (Price)	หากมีโอกาสเป็นศูนย์	การเมือง สังคม เช่น ฤดูเพาะปลูกผลผลิตจำหน่าย ฯลฯ มี factor ประกอบ การคาดคะเน ราคาเป็น ศูนย์ไม่ได้
จำนวน (Quantity)	จำนวนหุ้นจำกัดไม่เกิน 40 % ของทรัสต์	ไม่จำกัดจำนวนสินค้าผลิต เพิ่มเติมได้ตามความต้องการ

ส่วนข้อเสียสำหรับการประกอบธุรกิจประเภทนี้ สำหรับในต่างประเทศนั้นมีกฎหมายคุ้มครอง แต่ในประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายฉบับใดที่เข้ามาควบคุมจึงอาจเป็นช่องทางที่ทำให้เกิดการหลอกลวงหรือฉ้อโกงประชาชนขึ้นได้ เนื่องจากประชาชนที่เข้าไปติดต่อเกี่ยวข้องกับธุรกิจประเภทนี้ไม่มีความรู้ความเข้าใจที่ดีเพียงพอในการเข้าเสี่ยงในการที่จะทำอะไรหรือขาดทุนรวมทั้งบริษัทที่ประกอบธุรกิจประเภทนี้ก็ไม่มีหลักประกันที่มั่นคงที่จะทำให้ประชาชนผู้ลงทุนยึดถือได้

2.2.4 ผลกระทบของการดำเนินการทูลจรรยาบรรณการคอมมอดิตีส์

การประกอบธุรกิจคอมมอดิตีส์ในประเทศไทยยังเป็นของใหม่ เมื่อกำหนดก่อตั้งขึ้นประมาณปี 2521 มีบริษัทที่ทำการเปิดซื้อสินค้าโภคภัณฑ์ล่วงหน้าอยู่นับประมาณ 30 บริษัท

ทั้งในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด ทาการซื้อขาย อาทิ เช่น ถั่วแดง ถั่วเหลือง ยางพารา น้ำตาลทรายขาว ถั่วขาว ข้าวโพด ฯลฯ เป็นต้น โดยยึดถือราคาจากราคากลางที่ทาการซื้อขายในตลาดโตเกียว (ญี่ปุ่น) และตลาดชิคาโก (สหรัฐอเมริกา) เป็นส่วนใหญ่ ปรากฏว่าธุรกิจแขนงนี้ก้าวหน้าและเจริญขึ้นอย่างรวดเร็ว ประชาชนให้ความสนใจมาก เนื่องจากกำไรสูงและคล่องตัว จึงมีผู้สนใจเข้าเป็นสมาชิกเพื่อเก็งกำไรราคาสินค้าเป็นจำนวนมาก 25 แต่ขึ้นชื่อว่าการเก็งกำไรแล้วจะต้องมีนักเก็งกำไรส่วนหนึ่ง ที่ประสบกับการขาดทุน นอกจากนั้นบริษัทคอมพิวเตอร์หลายแห่งยังต้องปิดกิจการไป ก็เพราะไม่มีเงินจ่ายแก่ลูกค้าเมื่อลูกค้าเก็งกำไรขึ้นลงของราคาสินค้าถูกต้อง ลูกค้าจึงไม่มีหลักประกันว่าตนจะได้เงินกำไรจากบริษัท

พฤติกรรมของบริษัทซื้อขายสินค้าล่วงหน้า หรือบริษัทคอมพิวเตอร์ในประเทศไทยที่สอบในแนวทางไม่สุจริต อาจแยกออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1. การเปิดกิจการ บริษัทซื้อขายสินค้าล่วงหน้า มีการรับซื้อขายสินค้า เปิดรับสมัครพนักงานจำนวนมาก โดยลงประกาศในหนังสือพิมพ์เมื่อรับเข้าทำงานแล้ว จะเรียกเงินค่าประกัน หรือวางเงินมัดจำจำนวนหนึ่ง โดยบริษัทจะจ่ายผลตอบแทนเงินค่าประกันหรือเงินมัดจำในลักษณะเงินเดือนหรือหุ้น โดยทำสัญญาเป็นตัวแทนซื้อขายสินค้าล่วงหน้าให้กับพนักงาน ซึ่งผู้สมัครงานส่วนใหญ่มักจะเป็นผู้ที่เพิ่งจบการศึกษาและต้องการมีงานทำ จึงหลงเชื่อและแนะนำญาติพี่น้องเข้าร่วมลงทุนด้วย เมื่อบริษัทเหล่านี้รวบรวมเงินได้จำนวนมากพอแล้วก็จะปิดบริษัทหนีไป ซึ่งเป็นการเปิดบริษัทบังหน้า เพื่อกักยืมเงินประชาชน

2. พฤติกรรมที่ใช้ช่องว่างในกิจการคอมพิวเตอร์เพื่อฉ้อโกงโดยแท้จริง โดยบริษัทเหล่านี้จะมีกลุ่มคนดำเนินการที่มีศิลปะในการพูดเป็นอย่างดีมีความสามารถในการโน้มน้าวจิตใจคน การดำเนินการจะมีจอภาพแสดงราคาสินค้าที่ส่งตรงจากตลาดกลางในต่างประเทศโดย

ผ่านสำนักข่าวรอยเตอร์และสำนักข่าวอื่น ๆ เมื่อมีการซื้อขายจะส่งเทเล็กซ์ไปยังต่างประเทศ เมื่อทำการซื้อและขายวิธีการเช่นนี้ทำให้ลูกค้าหลงเชื่อ ยอมทำสัญญามอบอำนาจให้ดำเนินการซื้อขายให้ซึ่งโดยข้อเท็จจริง บริษัทจะเป็นผู้เก็บเงินที่ผู้เล่นสั่งซื้อไว้เอง หรือเป็นเจ้าของโดยไม่มีใครสั่งซื้อสินค้าล่วงหน้าเสียส่วนใหญ่ ถ้าบริษัทเห็นว่าลูกค้ามีกำไรมาก ก็อาจล้มบริษัทหนีไป 26

ในประเทศไทย การปิดกิจการของบริษัทคอมพิวเตอร์ดีส์แต่ละแห่ง นับว่าทำให้เกิดความเสียหายในวงเงินนับล้านบาท ความล้มเหลวของบริษัทเหล่านี้เป็นปัญหาของแหล่งเงินนอกระบบ ซึ่งดำเนินการกันอย่างกว้างขวางอันมีผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศนับได้ว่าเป็นอาชญากรรมทางเศรษฐกิจประเภทหนึ่งที่เป็นอันตรายต่อความผาสุกและสวัสดิภาพของประชาชน ทาลายการพัฒนาทางสังคมและเศรษฐกิจของชาติ 27

เมื่อบริษัทเหล่านี้ปิดกิจการลงจึงนับได้ว่าเป็นความผิดที่เป็นอาชญากรรมเศรษฐกิจอีกประเภทหนึ่งซึ่งจะมีผลตามมาหลายประการ กล่าวคือ

1. ผลต่อสังคมและประชาชน ซึ่งเป็นผลโดยตรง 28 เพราะเงินที่ประชาชนนำไปลงทุนกับบริษัทเหล่านี้ส่วนใหญ่จะเป็นเงินออมของผู้มีรายได้น้อย หวังนำดอกเบียซึ่งเป็นผลตอบแทนจากจำนวนสูงมาเลี้ยงชีพ และซื้อสิ่งจำเป็นในการเลี้ยงชีพ โดยไม่รู้แน่ชัดว่าบริษัทเหล่านั้นจะนำไปประกอบกิจการชนิดใด แต่เพียงเพราะหวังจะได้ค่าตอบแทนสูง การลงทุนเช่นนี้ย่อมเป็นการเสี่ยงในการสูญเสียเงินลงทุน เพราะบริษัทเหล่านี้มิได้ประกอบกิจการซื้อ

26 ฝ่ายการเงินนอกระบบ, สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง, กระทรวงการคลัง.

27 Yoshio Sugzuki, The Role of Criminal Law in the Control of Social and Economics Offenses 15 VNAFEI Resource Material Series, P.195.

28 รกเมน ภัทรภิรมย์, รัฐาภิรักษ์, 3 (กรกฎาคม 2530) : 83.

ขายสินค้าล่วงหน้าจริง ๆ เมื่อบริษัทล้มย่อมส่งผลกระทบต่อสังคมและประชาชนทำให้อยู่ในภาวะของความตื่นตระหนก ความไม่มั่นใจในสถาบันการเงินอื่น ๆ

2. ผลต่อนโยบายของรัฐและความมั่นคงของชาติ รัฐบาลเป็นองค์กรที่มีอำนาจสูงสุดในการกำหนดทิศทางและกำกับ การเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ มีหน้าที่รักษาความสงบสุขและคุ้มครองความปลอดภัยของประชาชนในระบบเศรษฐกิจปัจจุบันที่ความเจริญก้าวหน้าได้เป็นไปอย่างรวดเร็ว รัฐบาลจำเป็นต้องปรับปรุงกลไกและประสิทธิภาพการทำงานให้สอดคล้องกับความเจริญเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อป้องกันการเอาเปรียบและจัดระเบียบของสังคม เพราะในสังคมเศรษฐกิจปัจจุบันความเจริญและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ได้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ความเจริญก้าวหน้าในการประกอบธุรกิจปัจจุบันมีความยุ่งยากและสลับซับซ้อนมากขึ้นดังนั้น การที่จะควบคุมหรือจะกำกับการประกอบธุรกิจของเอกชนให้อยู่ในกรอบที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ส่วนรวมการปฏิบัติงานของรัฐจะต้องปรับตัวให้ทันกับความเจริญก้าวหน้าดังกล่าว

เมื่อพูดถึงปัญหาอาชญากรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจึงน่าจะถือเป็นความรับผิดชอบของรัฐบาล การขาดความรอบคอบในการแก้ปัญหาของรัฐบาลอาจทำให้เกิดปัญหาความรุนแรงทางเศรษฐกิจ ทำให้ธุรกิจหรือสถาบันการเงินบางแห่งก่ออาชญากรรมทางการเงิน โดยวิธีการเอาตัวรอดด้วยการฉ้อโกงประชาชน

ปัญหาที่เกิดขึ้นเป็นสิ่งที่รัฐบาลและสถาบันที่มีหน้าที่รับผิดชอบจะต้องทบทวนการทำงาน และการกำหนดนโยบายของตน เพื่อป้องกันมิให้ความเสียหายในทางอนึ่งเกิดขึ้นอีก 29

29 เกริกเกียรติ พิพัฒน์เสวีธรรม, บทบัญญัติ, 41 (2527) : 121 - 123.

3. ผลต่ออาชญากรรมธรรมดา (Street Crime) ภายหลังจากมีการประกอบอาชญากรรมทางเศรษฐกิจแล้ว มักจะมีอาชญากรรมประเภทอื่น ๆ ตามมา เช่น การแก้มันต่อชีวิต ร่างกาย ทรัพย์สิน การให้สินบน การทำลายพยานหลักฐานทั้งพยานบุคคล และพยานวัตถุ³⁰

4. ผลต่อหน่วยงานในการบังคับใช้กฎหมายของกระบวนการยุติธรรม เมื่อมีอาชญากรรมทางเศรษฐกิจเกิดขึ้น ในเรื่องเฉพาะเช่น การซื้อขายผลิตภัณฑ์แสงสว่าง ในการดำเนินคดีทางเศรษฐกิจย่อมต้องการผู้ที่มีคุณสมบัติพิเศษต้องรู้เรื่องเกี่ยวกับการค้า การเงิน พนักงานสอบสวนที่จะสอบสวนคดีอาญาลักษณะนี้ ต้องผ่านการอบรมในวิชาการสอบสวนคดีอาญาประเภทนี้เสียก่อน การดำเนินคดีเช่นนี้มีความยากลำบากเพราะเป็นคดีที่ละเอียดอ่อน มีผลกระทบจากการดำเนินคดีมากมาย³¹ จึงต้องตั้งหน่วยงานของรัฐที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญ โดยเฉพาะเพื่อให้ทันกับเทคนิคและความทันสมัยของอาชญากรรมประเภทนี้ นอกจากนี้ยังจะต้องมีการอบรมให้การศึกษาแก่เจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความรู้ความชำนาญเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้การบังคับใช้กฎหมายของกระบวนการยุติธรรมเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

30 สรศรี สุธีสร, รายงานสัมมนาเรื่อง อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับความอยู่รอดของชาติ โดยสมาคมนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 22 สิงหาคม 2530, หน้า 48.

31 วีระพงษ์ บุญฤทธิศาสตร์, อาชญากรรมทางเศรษฐกิจกับความอยู่รอดของชาติ, หน้า 31.